

Lausunto

Hanketunnus SM011:00/2017.

Tervehdys

Olen 47-vuotias, aktiivinen ampumaurheilun harrastaja sekä aktiivinen reserviläinen. Olen harrastanut ampumaurheilua yli 35 vuotta, sekä ollut aktiivisesti mukana reserviläistoiminnassa yli 20 vuotta. Koulutan ihmisiä turvalliseen ampuma-aseen käyttöön ja olen poliisin hyväksymä ampuma-asekouluttaja. Olen myös aseenkäytön kouluttaja MPK:n Pohjois-Savon koulutusryhmässä. Harrastan sovellettua reserviläisammuntaa, sekä practical-ammuntaa aina PM ja SM- tasolla saakka.

Eduskunnan käsittelyyn on tulossa lakiesitys ampuma-aselain, vapaaehtoisesta maanpuolustuksesta annetun lain ja asevelvollisuuslain 97 a §:n muuttamisesta. Lakimuutos perustuu EU-direktiivin vaatimukseen, jonka pääasiallinen tarkoitus on estää terrorismia ja lisätä kansalaisten turvallisuutta. Ymmärrän direktiivin tarkoituksen, mutta suomalaisessa lakiesityksessä on useita erittäin suuria epäkohtia, joilla on suuri vaikutus jo ennestään lainkuuliaisimpaan kansanosamme eli toiminnallisten ampumalajien harrastajiin. Toiminnallisiksi ampumalajeiksi luen tässä yhteydessä Sovelletun reserviläisammunnan, Practical-ammunnan sekä muut Suomen ampumaurheiluliiton ja reserviläisliiton sääntöjen mukaan harrastetut lajit joissa käytetään toimintatapa 3, eli itselataava kertatuli periaatteella toimivat kiväärit ja pistoolit.

Edellä mainittuja lajeja on Suomessa harrastettu 1970- luvulta alkaen, eikä tilastojen valossa ole ollut mitään ongelmia aseturvallisuuden tai ko. asetyyppien kanssa. Lisäksi mainitsen että Suomi ja Suomalaiset harrastajat ovat näissä lajeissa maailman kärkeä. Esimerkkinä vuonna 2017 järjestetyt IPSC-kiväärilajien MM-kilpailut Moskovassa johon osallistui kymmeniä suomalaisia liki tuhannen ampujan joukossa. Kilpailut menivät mainiosti ja Suomeen tuli useiden luokkien maailmanmestaruuksia, sekä mitali- ja pistesijoja. Suomalaiset ovat menestyneet mainosti myös EM- ja PM- tasoilla.

Voidaan todeta että Suomi on toiminnallisten kiväärilajien suurvalta. Myös pistoolilajeissa kansainvälinen menestys on ollut hyvää, vaikka Suomalaiset harrastusolosuhteet eivät ole ympärivuoden samaa tasoa kuin esimerkiksi Keski-Euroopan maissa. Harrastajien määrä näissä lajeissa on useita tuhansia. Lajit vaativat myös lajikohtaisen teoriakoulutuksen sekä turvallisesti suoritettua ampumakokeen. Teoriakoulutuksessa perehdytään lajien sääntöihin, sekä turvalliseen toimintaan ampuma-aseen kanssa. Ampumakoe ei ole helppo, vaan vaatii ohjattua harjoittelua.

Toteutuessaan lakimuutos lopettaa käytännössä uusien harrastajien mukaan tulemisen, vaikeuttaa suuresti vanhojen harrastajien toimintaa, sekä kuormittaa runsaasti poliisihallintoa, poliisin lupahallintoa, järjestyspoliisin toimintaa sekä Puolustusvoimien aluetoimistoja. Lisäksi toteutuessaan lakimuutos tekee osan kansalaisista rikollisiksi heidän tietämättään, koska lakimuutos koskee lippaita. Lipas ei ole ollut tätä ennen lain mukaan aseensa osa, ja uudessa lakiesityksessä sen hallussapidosta rangaistaisiin ampuma-aserikoksen tai törkeän ampuma-aserikoksen nimikkeistön mukaan. Käytän tässä lausunnossa jatkossa termiä normaalikokoinen lipas, yleisesti myytävistä 20 ja 30 sekä 40 patruunan kokoisista lippaista. Edellä mainitsemisani ampumaurheilulajeissa näitä käytetään yleisesti lajisääntöjen mukaan. Lajeissa ei ole mitään rajoituksia lippaan koolle, ainoastaan käytettävää laukausmäärää voidaan rajoittaa.

Tarpeettomat kiristykset joita direktiivi ei vaadi:

- Lakiehdotus käytännössä kieltää uusien § 9 kohdan 5 a ja b (puoliautomaattiasse ja normaalikokoinen lipas) yhteisölupien myöntämisen muille kuin MPK Ry:lle ja näin huomattavasti vaikeuttaa ampumaseurojen toimintaa ja merkittävästi nostaa uusien urheiluammunnan harrastajien aloituskyynnystä.

On totta, että asedirektiivi ei salli kyseisten aseiden myöntämistä urheilupoikkeuksen nojalla muille kuin henkilöille, jotka täyttävät tarkat kriteerit, mutta asedirektiivin 6 artiklan kohta 2 [1] antaa paikalliselle viranomaiselle mahdollisuuden myöntää lupia § 9 kohdan 5 a ja b ampuma-aseisiin koulutustarkoituksiin ja tämä vastaa ampumaseurojen yhteiskäyttöaseiden pääasiallista käyttötarkoitusta, sillä niitä yleensä käytetään uusien ampujien kouluttamiseen. Näin ollen lakiehdotuksen § 43 tulisi lisätä "koulutus" hyväksyttäväksi käyttötarkoitukseksi mikäli luvan hakijana on yhteisö tai säätiö. Tällöin uusien ampujien koulutus voitaisiin tulkita § 88 mukaiseksi valvotuksi käytöksi ja aloituskyynnys ei kävisi ylitsepääsemättömän korkeaksi.

– Ampumaurheilupoikkeus toteutuksesta: Asedirektiivi edellyttää, että lupaa ampumaurheiluperusteella erityisen vaaralliseen ampuma-aseeseen hakeva henkilö on kuulunut vähintään 12 kuukauden ajan ampumaseuraan ja harjoitellut tai kilpaillut aktiivisesti. Lakiehdotuksessa edellytetään 24 kuukauden harrastuneisuutta, joka muodostaa kohtuuttoman suuren aloituskyynnyn uudelle harrastajalle mikä on näkynyt jo esimerkiksi pistoolilajien parissa. Ehdotan, että viranomaisten edellyttämä harrastuskertojen määrä pysyisi entisellään, mutta vaadittu aika linjattaisiin direktiivin mukaiseksi sekä pitkien että lyhyiden aseiden osalta. (12 kuukautta)

- Reserviläispoikkeus: Asedirektiivi ei rajoita reserviläispoikkeuksen nojalla myönnettävät ampuma-asetyyppjä, mutta kansallisen tason toteutus rajaa poikkeusluvut vain pitkiin puoliautomaattiasseisiin? Reserviläisen kriisinajan tehtävä voi edellyttää, tai reserviläisen kriisin ajan suorituskyky merkittävästi nousta, mikäli käytössä on esimerkiksi PDW-tyylinen ampuma-ase, joka on aselakiehdotuksen mukaan lyhyt ampuma-ase. Reserviläispoikkeusta tulisi soveltaa myös § 9 kohtien 5 a ja 5 b sekä kohdan 6 ampuma-aseisiin, sekä esimerkiksi tarkka-ammuntatoiminnan aktiivisen harjoittelun vaatimiin TT2-kivääreihin. Mikäli reserviläiskäyttötarkoitukseen haettava ase ei ole erityisen vaarallinen ampuma-ase niin puolustusvoimien puolta ei tulisi vaatia. Enkä usko että puolustusvoimilla tähän on mitään intressiä, koska se lausuntojen antaminen ei kuulu puolustusvoimien lakisäätöihin tehtäviin.

– Ampumakielto keräilyaseille: Lakiehdotuksessa ehdotetaan asekeräilytarkoituksessa hankittuihin ampuma-aseisiin ampumakieltoa, jota asedirektiivi ei vaadi. Aseluvan haltijan hakemuksesta se voidaan poistaa määräaikaaisesti näytöstä, kuvausta tai muuta vastaavaa esitystä tai aseiden teknisten ominaisuuksien tutkimista varten. Tämä lisää kustannuksia sekä viranomaisten työkuormaa tarpeettomasti ja asedirektiivi ei edellytä ampumakieltoa.

– Grand-fathering pykälä vanhoille ampuma-aseluille: Asedirektiivin ns. grand-fathering pykälä sallii vanhojen lupien jatkamisen, mikäli lupa on myönnetty ennen 12.6.2017. 12.6.2017 ja uuden aselain voimaantulon välillä myönnettyihin lupiin tulisi myös soveltaa grand-fathering pykälää jotta vältetään takautuva lainsäädäntö.

– Kiväärin ja normaalikokoisten lippaiden luvan haltija joutuu tulevaisuudessa aktiivisen harrastamisensa viranomaisille 5 vuoden välein, vaikka direktiivi ei tätä vaadi. Jatkuvan tarkkailun järjestelmä joka Suomessa on jo käytössä voidaan tulkita riittäväksi. Direktiivi ei myöskään vaadi ensimmäisen luvan myöntämistä 5 vuoden määrä-aikaisena, toisin kuin lakiehdotus silloin kuin se anotaan perusteella urheilu, metsästys, näytös tai reserviläisperuste ja ase on joko lyhyt ase tai ERVA ja sen kesto on enintään 5 vuotta. Direktiivi ei myöskään vaadi harrastuneisuuden todistamista 5 vuoden välein. Direktiivi ei vaadi näitä tiukennuksia ja lakiehdotus kuormittaa tarpeettomasti viranomaisia ja veronmaksajia.

– Ampuma-aseiden erityiskäyttäjryhmien huomioiminen: Lakiehdotus sallii § 9 kohdan 6 ampuma-aseet (esim. karbiinit joiden pituus on alle 600 mm) vain asekeräilijöille. Esimerkiksi lääketieteellisistä (vammat yms.) tai muista erittäin pakottavista syistä tulisi lupia myöntää myös näihin ampuma-aseisiin tarkoin harkituissa yksittäistapauksissa. Tämä on mahdollista direktiivin artiklan 6 kohdan 2 [1] nojalla.

[1] Toimivaltaiset kansalliset viranomaiset voivat kriittisen infrastruktuurin, kauppamerenkulun, arvokuljetusten ja arkaluonteisten kohteiden turvallisuuden suojelemiseksi sekä kansalliseen puolustukseen, koulutukseen, kulttuuriin, tutkimukseen ja historiaan liittyvissä tarkoituksissa ja rajoittamatta 1 kohdan soveltamista myöntää poikkeuksellisesti ja asianmukaisesti perustellulla tavalla yksittäistapauksissa lupia A luokkaan kuuluville ampuma-aseille, olennaisille osille ja ampumatarvikkeille, jos yleinen turvallisuus ja yleinen järjestys eivät vaarannu.

Lakiesityksen muut epäkohdat ja harrastajan asemaa tai oikeusturvaa heikentävät kiristykset:

- Lipaskapasiteetin rajoitukset, joka olisi mahdollista välttää reserviläispoikkeuksen laajemmalla tulkinnalla. (Itsestään selvyys, mutta direktiivi vaatii)

- Starttiaseet ovat hyvin pitkälti aseita tästä eteenpäin. Kannattaa harkita todella tarkasti kannattaako tällainen enää omistaa. Suurin osa vanhoista startti-pistooleista mahtunee kaasuaaseen määritelmään ja näin ollen kansalaisesta voi tulla rikollinen tietämättään tai kansalainen joutuu luovuttamaan korvauksetta omaisuuttaan viranomaisille. (Ei täytä Grand-fathering määritelmää)

- Normaalikapasiteettiset lippaat ovat luvanvaraisia aseiden osia, paitsi jos henkilöllä on lupa kyseisen aseiden hallussapitoon. ***Lippaan luvaton hallussapito johtaa aselupien peruuttamiseen.***

– Reserviläiskiväärin ja urheilukarbiinit ovat edelleen luvallisia B-kategorian aseita, paitsi jos niissä käyttää normaalikokoisia lippaita, jolloin ne ovat ERVA-lupia, joita voidaan myöntää vain tietyin perustein. Aseen kategoria siis muuttuu sen mukaan minkä kokoinen lipas on aseessa kiinni. AR-15 ja 30 patruunan lipas on ERVA ja AR-15 ja 10 patruunan lipas on lähes harmiton.

Tämä on omiaan aiheuttamaan sekaannusta ja ikäviä tilanteita harrastajille.

– Aseen saa tulevaisuudessa lainata ilman ilmoittamista jos laina kestää alle 10 päivää, mutta pidempi laina pitää ilmoittaa poliisille. Tällä ei ole mitään vaikutusta turvallisuuteen ja kuormittaa viranomaiskoneistoa tarpeettomasti.

– Pistooli yli 20 patruunan lippailla on saatavissa harrastajalle vain ja ainoastaan urheiluperusteella? Näin ollen vapaaehtoisessa maanpuolustusharrastuksessa ja reserviläistoiminnassa käytettävät itselataavat pistoolit ovat mahdottomuus hankkia.

– Säilyttäminen - pitääkö aseiden osat, kuten esimerkiksi lippaat säilyttää tästä eteenpäin lukitussa tilassa?

– Direktiivi kuitenkin edellyttää, että jos jokin luvan edellytyksistä ei täyty, jäsenvaltioiden on peruutettava kyseinen lupa. Aiemmin peruuttaminen oli harkinnanvaraista.

– Lakiehdotuksen mukaan normaalikapasiteettisilla lippailla varustettujen puoliautomaattiasemien luvat myöntää Poliisihallitus. Hinta ja käsittelyaika voi muuttua kohtuuttomaksi ja kuormittaa tarpeettomasti viranomaisia.

– Urheilu- ja metsästyskäytössä sekä reserviläistoiminnassa yleisesti käytetyt aseet ja lippaan yhdistelmät muuttuvat erityisen vaarallisiksi ja lupamaksut kallistuvat huomattavasti ja byrokratia lisääntyy kohtuuttomasti.

– Ampuma-aseluvat peruutetaan mikäli ase on anastettu luvanhaltijalta. Tämä on kohtuuton seuraus rikoksen uhrille.

– Reserviläiskivääriin saa luvan reserviläisperusteella jos tämä esittää MPK:n laatiman todistuksen siitä, että hän on osallistunut sotilaallisia valmiuksia palvelemaan ampumakoulutukseen ampuma-aseyyppillä, johon lupaa haetaan aktiivisesti vähintään 2 vuoden ajan (=ampunut 2 vuotta aseella, jota hänellä ei ole), suorittanut hyväksytysti ampumakokeen, ja hän on suorittanut varusmiespalveluksen ja hänellä on sodan ajan sijoitus ja puolustusvoimat katsoo, ja jolla Puolustusvoimat katsoo olevan poikkeuksellisesti ja yksittäistapauksessa tarve kyseiseen ampuma-aseeseen ja aseiden osaan reservin ampumataidon ylläpitämiseksi. Tämä ei ole millään muotoa järkevä esitys, vaan olisi huomioitava reserviläisliiton jäsenyhdistysten ohjattu ampumatoiminta yhdenmukaisena ja tasavertaisena MPK:n koulutuksen kanssa.

– Tarpeettomia kiristyksiä, joita direktiivi ei vaadi

– Lakiin lisätty lause voidaan tulkita siten, että Erva-patruunat sallitaan vain keräilijöille, mikä taas tarpeettomasti lisää kimmokeriskiä metallimaaleihin ammuttaessa ja näin tekee ampumaurheilusta aiempaa turvattomampaa: ”Lupa patruunoiden ja erityisen vaarallisten ammusten hankkimiseen, keräilyyn ja säilyttämiseen voidaan antaa vain asekeräilijän hyväksynnän saaneelle, jonka säilytystilat poliisi on hyväksynyt.”

– Kiväärin ja ison lippaan yhdistelmiä voidaan myöntää vain 20-vuotiaille. Direktiivi vaatii 18 vuoden iän.

– Entiset sarjatuliaseista (hyväksytysti ja pysyvästi) puoliautomaattiksi muunnetut ampuma-aseet muuttuvat erityisen vaarallisiksi ja lupamaksut kallistuvat huomattavasti ja byrokratia lisääntyy kohtuuttomasti.

– Aseen määritelmä on muuttunut väljemmäksi ja se antaa käytännössä viranomaisille mahdollisuuden tulkita ihan mikä tahansa esine metalliputkea myöten ampuma-aseeksi tarvittaessa.

- Normaalikokoiset lippaat tulkitaan ampuma-aseen osaksi (yli 10 patruunaa pitkässä aseessa/ yli 20 patruunaa lyhyessä aseessa). **Näitä on Suomessa liikkeellä miljoonia, ja potentiaalisesti muutos tekee suuresta määrästä kansalaisia tietämättään rikollisia siirtymäajan päättyessä. Esimerkiksi valtion asevarikoilla em. lippaita on muutettu seinäkelloiksi, pullonavaajiksi jne. koriste tai käyttöesineiksi ja lakimuutos esittää niitä luvanvaraiseksi. Em. tavaroita on runsaasti myös sellaisten henkilöiden hallussa joilla ei ole aselupaa. Ko. tapausten määrä saattaa olla kymmeniä tuhansia.**
- Patruunoiden jälleenlataaminen kaliiperiin, johon sinulla ei ole lupaa on kielletty. Laina-aseeseen et saa ladata enää patruunoita.
- Asekäsittelylupa on sidottu työnantajaan, joten se haittaa työpaikan vaihtoa alalla ja tuo tarpeetonta lisäbyrokratiaa. Voimassaolevassa aselaissa tämä oli 5:n vuoden jälkeen uusittava lupa, joka ei ole sidottu tiettyyn työnantajaan.

- Sarjatuliaseen osien katsotaan tekevän aseesta sarjatuliaseen. Ampui se sarjaa tai ei. Eli tähän asti täysin lupavapaa varmistin tai vaihdin esim. AK-tyyppiseen reserviläiskivääriin muuttuu sarjatuliaseen osaksi.
- Lyhyen aseiden määrittely ”lyhyt itselataavan kertatuliase, joka on kahdella kädellä olkapäätä vasten tuettavaksi taikka muutoin kahden käden otteella ammuttavaksi suunniteltu ja valmistettu ampuma-ase” tulisi määrittellä tarkemmin tai siihen kategoriaan osuvat esimerkiksi IPSC-käytössä pistoolit.

- Deaktivoitujen aseiden ilmoittaminen poliisille. Deaktivoitu ase on toimintakelvottomaksi muutettu ja eikä sen palauttaminen toimivaksi aseeksi ole mahdollista millään tavalla. Miksi siis toimimattomat koriste-esineet pitäisi ilmoittaa poliisille?

Ystävällisesti

Keijo Luostarinen

Leppävirta

050-4426831